

Nr 151.

Ankom till riksdagens kansli den 18 maj 1917 kl. 3 e. m.

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående
anordnande av en central beklädnadsverkstad för marinen
m. m. (1:a avd.)*

I den till innevarande riksdag avlåtna statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t under punkt 19 av femte huvudtiteln föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition angående beviljande av anslag för anordnande av en central beklädnadsverkstad för marinen, Kungl. Maj:t kunde komma att till riksdagen avlåta, för berörda ändamål bland de extra anslagen å femte huvudtiteln för år 1918 beräkna ett belopp av 250,000 kronor.

Därefter har Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 4 april 1917 dagtecknad proposition (nr 172), vilken hänvisats till statsutskottets förberedande behandling, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att till anordnande av en central beklädnadsverkstad för marinen m. m. bevilja ett anslag av 542,000 kronor samt därav på extra stat för år 1918 anvisa ett belopp av 250,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att av sistnämnda belopp disponera erforderlig del redan under innevarande år.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till ovan återopade statsrådsprotokoll.

I statsverkspropositionen till 1916 års riksdag föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att till uppförande av en byggnad för beklädnadsverkstäder och beklädnadsförråd vid flottans station i Karlskrona — i vilken byggnad jämväl skulle inrymmas lokaler för stationsintendenturen och beklädnadsintendenten vid stationen — bevilja ett anslag av 300,800 kronor samt därav på extra stat för år 1917 anvisa ett belopp av 100,270 kronor.

Utskottets
yttrande.

Av det begärda anslaget, som avsetts att fördelas på tre år, hade för nybyggnad av beklädnadsverkstäder och förråd beräknats ett belopp av 270,800 kronor samt för maskinella anordningar i de nya verkstäderna 30,000 kronor.

I skrivelse den 14 juni 1916 angående regleringen av utgifterna under riksstatens femte huvudtitel anförde riksdagen i denna fråga följande:

Att de nuvarande skrädderi- och skomakeriverkstäderna vid Karlskrona station såväl ur hygienisk synpunkt som i andra hänseenden måste betecknas såsom otillfredsställande, funne riksdagen framgå av den i ärendet lämnade utredningen; och vore riksdagen övertygad därom, att en nybyggnad för ifrågavarande verkstäder med tillhörande förråd vore av behovet påkallad.

Vid uppgörande av förslag till sådan nyanläggning syntes utgångspunkten böra vara den kapacitet, som verkstäderna borde besitta; härutinnan lämnade emellertid statsrådsprotokollet icke närmare upplysning. För frågans bedömande syntes därför utredning i nämnda hänseende erforderlig. Emellertid hade vid ärendets behandling inom riksdagen fråga uppstått, huruvida det icke kunde ur ekonomisk synpunkt vara fördelaktigt att för framställande av beklädnad åt marinens manskap inrätta en centralverkstad med erforderliga moderna arbetsmaskiner och sådan tillverkningskapacitet, att marinens behov, åtminstone under normala förhållanden, kunde därifrån tillgodoses. Även om en dylik verkstad komme till stånd, erfordrades tydligen å de övriga platser, där marinens manskap till större antal vore förlagt, smärre verkstäder för utförande av passning, omsyn, rengöring och reparationer m. m. av beklädnaden.

Utan att i detta sammanhang uttala sig om den lämpligaste platsen för en centralverkstad, ansåge riksdagen likväl, att utredning i förenämnda avseende borde förebringas, innan ärendet av riksdagen avgjordes. Då Kungl. Maj:t i sitt förslag förutsatt en byggnadstid av tre år, men det icke torde vara uteslutet, att en ny verkstadsanläggning kunde uppföras under loppet av två år, skulle färdigställandet av beklädnadsverkstaden icke behöva genom den ifrågavarande utredningen fördröjas över den tidpunkt, som av Kungl. Maj:t beräknats, därest förslag i ärendet förelades 1917 års riksdag.

På grund av det anförda ansåg sig riksdagen icke kunna biträda det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget.

Med anledning härav har marinförvaltningen verkställt utredning rörande den ifrågasatta centrala beklädnadsverkstaden. Denna utredning har givit vid handen, att verkstaden lämpligen borde förläggas till

Karlskrona samt att anläggningskostnaderna för densamma beräknades uppgå till 542,000 kronor.

Den föreslagna anläggningen är avsedd att inrymma dels skräddar- och skomakarverkstad, av vilka den förra beräknats för 130 och den senare för 50 arbetare, dels ock förrådslokaler med fullt tillräckligt utrymme för såväl de materialier, som erfordras för tillverkningen av kläder och skodon, som ock den färdiga beklädnad, som skall hållas i förråd för stammanskapet. Därest arbetarnas antal skulle vid forcerat arbete behöva tillfälligtvis ökas, finnes härför i båda verkstäderna tillräckligt utrymme.

Med stöd av riksdagens år 1916 gjorda uttalande och den i anledning därav verkställda utredningen har utskottet ansett sig böra tillstyrka det av Kungl. Maj:t nu framlagda förslaget. Då möjlighet synes föreligga att å skomakarverkstaden tillverka skodon för tillgodoseende av jämväl andra statens behov än marinens, har utskottet velat uttala önskvärdheten av att anläggningen utnyttjas i största möjliga utsträckning.

Utskottet, som tillika förutsätter, att tillverkningen kommer att ske under fullt fackmässig ledning, hemställer alltså,

att riksdagen må till anordnande av en central beklädnadsverkstad för marinen m. m. bevilja ett anslag av 542,000 kronor samt därav på extra stat för år 1918 anvisa såsom reservationsanslag ett belopp av 250,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att av sistnämnda belopp disponera erforderlig del redan under innevarande år.

Stockholm den 18 maj 1917.

På statsutskottets vägnar:

AXEL EKMAN.

Närvarande: se under utlåtandet nr 150.
